

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 222/2024-51

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej Advokátska kancelária JUDr. Lukáš Mojsej s.r.o., Žižkova 2073/19, Košice, proti uzneseniu Mestského súdu Košice sp. zn. 19C/26/2012 zo 6. februára 2024 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Mestského súdu Košice sp. zn. 19C/26/2012 zo 6. februára 2024 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Mestského súdu Košice sp. zn. 19C/26/2012 zo 6. februára 2024 **z r u š u j e a v e c v r a c i a** Mestskému súdu Košice na ďalšie konanie.
3. Mestský súd Košice **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **1285,13 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 14. marca 2024, ktorá bola prijatá na ďalšie konanie v celom rozsahu uznesením ústavného súdu č. k. I. ÚS 222/2024-23 z 25. apríla 2024, domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením mestského súdu sp. zn. 19C/26/2012 zo 6. februára 2024 o výške náhrady trov konania, ktoré navrhuje zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie. Uznesením ústavného súdu

č. k. I. ÚS 222/2024-23 z 25. apríla 2024 bola odložená vykonateľnosť napadnutého uznesenia až do právoplatnosti rozhodnutia súdu v tejto veci.

2. Žaloba z roku 2012, ktorou sa sťažovateľka domáhala určenia neplatnosti kúpnej zmluvy z 8. marca 2010, ktorú uzavreli pôvodná žalovaná v 2. rade (zosnulá matka sťažovateľky ako predávajúca) a žalovaná v 1. rade (sestra sťažovateľky ako kupujúca), bola zamietnutá.

3. S ohľadom na procesný úspech protistrany sťažovateľky sa vo fáze rozhodovania o nároku na náhradu trov konania aplikoval § 255 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Nárok na plnú náhradu trov v konaní pred súdom prvej inštancie, v odvolacom a dovolacom konaní bol priznaný žalovanej v 1. rade. Vo fáze rozhodovania o konkrétnej výške priznaného nároku na náhradu trov konania bola medzi stranami sporná otázka, či sa malo pri určení výšky trov právneho zastúpenia postupovať podľa § 10 ods. 2 vyhlášky alebo podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“).

4. Mestský súd vo svojom prvotnom uznesení o výške trov konania zo 7. augusta 2023 (ktorému predchádzalo uznesenie vydané vyšším súdnym úradníkom z 24. apríla 2023) najprv odobril použitie § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky. Úvahu vyššieho súdneho úradníka o tom, že vyhovujúci rozsudok nemá za následok nadobudnutie vlastníckeho práva žalobkyne (keďže nie je spôsobilým titulom na vykonanie zmeny zápisu v katastri nehnuteľnosti), doplnila úvaha sudcu o tom, že výsledok tohto konania by nemal vplyv ani na zmenu právneho postavenia žalovanej v 1. rade, keďže o vlastnícke právo by nemohla prísť (pôvodne žalovaná matka zomrela, a preto nemohla byť v katastri zapísaná ako vlastníčka). Preto predmetom konania nemohlo byť definitívne určenie práva. V prípade, ak by bolo konanie úspešné, vyvolalo úmrtie žalovanej v 2. rade ďalšie právne konsekvencie (ďalší spor), preto žalobe vyhovujúci rozsudok by v prejednávanej veci v konečnom dôsledku nemal vplyv na právne postavenie žalovanej v 1. rade, teda zmenu jej hmotnoprávneho postavenia, i zápis práv v katastri by ostal bez zmeny. V závere súd na potvrdenie správnosti výpočtu trov vychádzajúceho z 1/13 výpočtového základu poukázal na § 11 ods. 1 písm. c) vyhlášky s tým, že žalovaná v 1. rade má v nehnuteľnosti, ktorej určenia neplatnosti sa žalobkyňa domáhala, evidovaný trvalý pobyt, teda vec žalovanej v 1. rade slúžila na bývanie (bod 32 uznesenia mestského súdu zo 7. augusta 2023).

5. Aplikáciu tejto právnej normy a ústavnú neudržateľnosť uznesenia súdu prvej inštancie namietala žalovaná v 1. rade v ústavnej sťažnosti, ktorej ústavný súd v náleze sp. zn. III. ÚS 573/2023 z 21. decembra 2023 vyhovel, vyslovil porušenie základných práv na súdnu ochranu a vlastníť majetok a posudzované uznesenie mestského súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Ústavný súd považoval záver mestského súdu, že len pre úmrtie matky žalovanej v 1. rade nemohla prísť o vlastníctvo, za zjavný právny omyl, v dôsledku ktorého mestský súd namiesto § 10 ods. 2 vyhlášky konštatoval správnosť aplikácie § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky (bod 11). K námietke ústavne konformného výkladu § 11 ods. 1 písm. c) vyhlášky uviedol, že bolo potrebné zohľadniť, či obydlie (žalovanej v 1. rade), nie na základe trvalého pobytu (ktoré má len evidenčný charakter), ale faktického bývania, mohlo byť vo vzťahu k rozlohe rodinného domu zanedbateľné. Bez ďalšieho nemožno dospieť k záveru, že by predmetom sporu bolo výlučne obydlie, či už žalovanej v 1. rade, alebo žalobkyne (bod 12). Aplikáciu § 11 ods. 1 písm. c) vyhlášky na posudzovanú právnu vec považoval III. senát ústavného súdu za nenáležitú, ak sa žalobkyňa

(žijúca dlhodobo v zahraničí) žalobou domáhala, aby nehnuteľnosti patrili do dedičstva, a nie ochrany svojho obydľia (bod 14).

6. Prihliadajúc na závery uvedené v náleze ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 573/2023, mestský súd vychádzal pri určení tarifnej hodnoty veci z ceny nehnuteľností v sume 1 mil. eur (v súlade s § 10 ods. 2 vyhlášky), ktorá nebola medzi stranami sporná a ktorá bola takto určená aj znaleckým posudkom č. 56/2011 vypracovaným 15. augusta 2011 (bod 34 napadnutého uznesenia). Mestský súd ústavnou sťažnosťou napadnutým uznesením zmenil svoje pôvodné uznesenie z 24. apríla 2023 tak, že sťažovateľke uložil povinnosť nahradiť žalovanej v 1. rade trovy konania, odvolacieho konania a dovolacieho konania spolu vo výške 61 737,17 eur.

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta aplikačnú chybu spočívajúcu v použití § 10 ods. 2 vyhlášky vychádzajúcu z nesprávneho právneho posúdenia oceníteľnosti predmetu konania o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy. Na podklade právnych záverov nálezu ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 93/2021 zdôrazňuje, že účinky meritórneho rozhodnutia v konaní o určenie neplatnosti právneho úkonu predstavujú vyriešenie predbežnej otázky ako podkladu na iniciovanie ďalšieho konania (o určenie vlastníckeho práva či určenie, že veci patria do dedičstva). Výsledok konania o určenie neplatnosti právneho úkonu, či už vyhovujúci alebo zamietajúci, nemá priamy vplyv na vlastnícke právo sťažovateľky. Podľa sťažovateľky je konanie o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy, ktoré mohlo slúžiť ako podklad na nasledujúce konania, konaním, ktorej predmet nie je oceníteľný, v zmysle čoho je potrebné určiť tarifnú hodnotu právneho úkonu podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky. Alternatívne v prípade nutnosti aplikácie § 10 ods. 2 vyhlášky by sa podľa sťažovateľky malo vychádzať z výšky peňažného plnenia, resp. ceny veci, a teda z kúpnej ceny 35 000 eur.

8. Podľa sťažovateľky zistenia z nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 573/2023 vychádzajú z nesprávneho posúdenia právnej veci, a to najmä s odkazom na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 93/2021, v ktorom sa ústavný súd zaoberal s obdobne totožnou vecou sťažovateľky. Sťažovateľka preto z dôvodu odlišných právnych názorov v rozhodovacej činnosti ústavného súdu navrhuje, aby plénum ústavného súdu zjednotilo odlišné právne závery.

9. Napokon sťažovateľka odôvodňuje odloženie vykonateľnosti napadnutého uznesenia – vzhľadom na výšku vyčíslenej náhrady trov konania – hrozbou závažnej ujmy v podobe podania návrhu na vykonanie exekúcie, keďže je objektívne nemožné, aby sťažovateľka v lehote určenej v napadnutom rozhodnutí bola schopná uhradiť danú sumu v celosti.

III.

Vyjadrenie mestského súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľky

III.1. Vyjadrenie mestského súdu:

10. Na ústavnú sťažnosť reagovala podpredsedníčka mestského súdu listom zo 7. mája 2024, ktorým vyjadrila súhlas s tým, aby ústavný súd po prieskume dodržania ústavnoprávnych princípov

rozhodol, či mestský súd rešpektoval kogentnú právu normu, či ju správne vyložil a či svojím rozhodnutím rešpektoval právny názor ústavného súdu v náleze č. k. III. ÚS 573/2023-39 z 21. decembra 2023, a teda či nezákonným spôsobom nezasiahol do základných práv sťažovateľky.

III.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

11. Zúčastnená osoba, ktorou je [REDAKOVANÉ] ako žalovaná v 1. rade v konaní vedenom pred mestským súdom vo svojom vyjadrení doručenom ústavnému súdu 13. mája 2024, je toho názoru, že mestský súd – rešpektujúci právny záver ústavného súdu, ktorým bol viazaný – rozhodol napadnutým uznesením správne a v súlade s na vec sa vzťahujúcimi právnymi predpismi, keďže predmetom konania bolo určenie neplatnosti kúpnej zmluvy, ktorej predmetom boli nehnuteľnosti (dom a pozemky), teda veci peniazmi oceníteľné. Zastáva názor, že je potrebné vysporiadať sa so skutočným obsahom predmetu konania, teda vyhodnotiť vplyv meritórneho rozhodnutia súdu na zmenu hmotnoprávneho postavenia rovnako pre ňu ako žalovanú, ako aj pre sťažovateľku ako žalobkyňu. Argumentuje, že určenie neplatnosti kúpnej zmluvy by znamenalo stratu jej vlastníckeho práva a rozhodnutie by tak malo na ňu priamy materiálny dosah.

12. K námietke sťažovateľky o správnosti určenia hodnoty predmetu konania uvádza, že pri určení tarifnej hodnoty nemožno vychádzať z kúpnej ceny dohodnutej v kúpnej zmluve z roku 2010, keďže pri tvorbe kúpnej ceny boli zohľadnené ďalšie podstatné dojednania v zmluve (osobná starostlivosť a opatera). Tarifnú hodnotu veci predstavuje hodnota nehnuteľností, ktorá bola podľa žaloby a ďalších podaní sťažovateľky, ako aj podľa znaleckého posudku určená vo výške 1 mil. eur. Žalovaná zastáva názor, že mestský súd podrobne odôvodnil stanovenie tarifnej hodnoty veci, pričom otázka, či tarifná hodnota určená z hodnoty nehnuteľností alebo z výšky kúpnej ceny nenadobúda ústavnoprávnu dimenziu, ktorá je spôsobilá porušiť základné práva a slobody a ktorou by sa mal zaoberať ústavný súd.

13. Z opatrnosti a s poukazom na § 11 ods. 1 písm. c) vyhlášky uvádza, že v predmetnej nehnuteľnosti je viac nebytových priestorov slúžiacich na podnikanie tretím subjektom s tým, že býva len v jednom byte. Keďže predmetom prevodu boli aj príľahlé pozemky, predmet konania sa netýka len nehnuteľnosti, ktorá je určená na bývanie alebo slúži na bývanie. Poukazujúc na úmysel zákonodarcu, argumentuje rozporom s elementárnou logikou, aby v prípade úspechu v spore, ktorý fyzická osoba nevyvolala a ktorý sa týka jej obydľia, bola neúspešná strana povinná nahradiť jej trovy právneho zastúpenia podľa § 11 ods. 1 písm. c) vyhlášky.

14. V závere, akcentujúc rezervovaný prístup ústavného súdu k problematike trov konania, vyjadruje presvedčenie, že aplikácia § 10 ods. 2 vyhlášky mestským súdom v napadnutom uznesení nie je arbitrárna, nezakladá zjavnú neodôvodnenosť napadnutého rozhodnutia a je ústavne udržateľná.

III.3. Replika sťažovateľky:

15. Replika sťažovateľky bola ústavnému súdu doručená 23. mája 2024. Podľa sťažovateľky predmetom konania nebolo určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ale výslovne iba konanie o určenie neplatnosti právneho úkonu, ktorý by v zmysle meritórneho rozhodnutia mohlo mať iba nepriamy materiálny dosah na strany konania. Jeho účinky možno považovať iba za vyriešenie

predbežnej otázky. Rozhodnutie súdu má slúžiť len ako nevyhnutný podklad na rozhodnutie v inom samostatnom konaní. Sťažovateľka argumentuje, že vlastnícke právo strán sporu by sa nezmenilo, a to aj s ohľadom na to, že žalovaná v 2. rade zomrela. Účelom podania jej žaloby bolo, aby bola kúpna zmluva určená za neplatnú, na základe čoho by mohla následne iniciovať ďalšie konania, napríklad konanie, ktorého predmetom by bolo určenie, či dotknuté nehnuteľnosti patria do dedičstva.

16. Keďže výsledkom konania by v žiadnom prípade nedošlo k zmene vlastníckeho práva k nehnuteľnosti je primárne rozhodujúcim faktorom pre určenie, že predmet nemôže byť v uvedenom prípade ohodnotený, na základe čoho sa aplikuje § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky. Sťažovateľka poukazuje aj na kolíziu nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 573/2023 s nálezom sp. zn. I. ÚS 93/2021, ktorého skutkový stav je obdobný ako skutkový stav sťažovateľky. Sťažovateľka vzhľadom na odlišné právne názory viacerých rozhodnutí ústavného súdu obsahujúcich rovnaký/obdobný skutkový stav zotrváva na návrhu, aby plénum ústavného súdu zjednotilo odlišné právne názory senátov ústavného súdu.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

17. Špecifickou a neopomenuteľnou súčasťou tohto konania o ústavnej sťažnosti sťažovateľky je existencia už skôr vydaného nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 573/2023 z 21. decembra 2023 o porušení ústavných práv protistrany sťažovateľky (žalovanej v 1. rade), na podklade ktorého mestský súd v napadnutom uznesení pri určení tarifnej hodnoty veci aplikoval § 10 ods. 2 vyhlášky a uložil sťažovateľke nahradiť žalovanej v 1. rade trovy konania v sume 61 737,17 eur, vychádzajúc z ceny nehnuteľností v sume 1 mil. eur.

18. Podstatou tejto ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým uznesením mestského súdu o vyčíslení náhrady trov konania, ktorý podľa názoru sťažovateľky pri vyčíslení trov konania aplikoval nesprávnu právnu normu (§ 10 ods. 2 vyhlášky), keďže malo ísť o konanie, ktorého predmet nemôže byť oceníteľný, a preto sa má aplikovať § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky. Sťažovateľka s poukazom na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 93/2021 argumentuje účinkami meritórneho rozhodnutia v konaní o určenie neplatnosti právneho úkonu, ktoré podľa jej názoru predstavujú vyriešenie predbežnej otázky ako podkladu na iniciovanie ďalšieho konania (o určenie, že veci patria do dedičstva).

19. Ďalšou zásadnou skutočnosťou majúcou vplyv na výsledok konania o tejto ústavnej sťažnosti je to, že z tohto konania (sp. zn. I. ÚS 222/2024) vzišiel podnet na zjednotenie právnych názorov vyjadrených (i) v náleze č. k. I. ÚS 93/2021-26 z 19. mája 2021, v uznesení č. k. I. ÚS 87/2022-32 z 9. februára 2022 a v náleze č. k. III. ÚS 91/2023-38 z 25. mája 2023 a (ii) v náleze č. k. III. ÚS 573/2023-239 z 21. decembra 2023.

20. Predmetom konania o zjednotení odlišných právnych názorov (vedenom pod sp. zn. PLz. ÚS 2/2025) bola otázka určenia základu pre tarifnú hodnotu jedného úkonu právnej služby pri vyčíslení právoplatne priznaného nároku na náhradu trov konania. Predmetom konania pred všeobecnými súdmi bolo určenie neplatnosti právneho úkonu (kúpnej zmluvy) týkajúcej sa nehnuteľnosti v prípade, keď procesne neúspešný žalobca nebol účastníkom kúpnej zmluvy. Podstatným a rozhodujúcim preto ostalo zodpovedanie otázky, či sa má v takejto špecifickej situácii

postupovať (i) podľa § 10 ods. 2 vyhlášky, keď je predmet právnej služby, o ktorom prebieha civilný spor, oceniteľný, resp. vyjadriteľný v peniazoch, alebo (ii) podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky, keď tomu tak nie.

21. Ústavný súd, vedomý si rôznorodej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov v otázke oceniteľnosti predmetu sporu pre účely výpočtu trov právneho zastúpenia a nejasného znenia textu vyhlášky (bod 27), najprv poukázal na všeobecné judikatúrne východiská ústavného súdu k otázke (ne)oceniteľnosti predmetu konania na účely určenia tarifnej odmeny (bod 29). Osobitne však akcentoval prístup presadzovaný ústavným súdom od vydania nálezu č. k. I. ÚS 58/2021-30 z 5. mája 2021 (publikovaného v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 26/2021) v podobe metodické inštrukcie pre všeobecné súdy na účely vyčíslenia trov konania pri určovacích sporoch, pri ktorých je potrebné rozlišovať dve kategórie. Rozlišovacie kritérium týchto dvoch kategórií spočíva v tom, či výsledkom určovacieho sporu je alebo nie je konečná súdna ochrana (por. body 30 až 32).

22. Pri posudzovaní navzájom prepojených ústavných sťažností v konaniach vedených pod sp. zn. III. ÚS 573/2023 a sp. zn. I. ÚS 222/2024 ústavný súd vychádzal z toho, že žalobkyňa (sťažovateľka v tomto konaní) nebola zmluvnou stranou kúpnej zmluvy, o ktorej sa viedol spor, a vyvodil, že zmyslom konania pred všeobecnými súdmi nebolo nadobudnutie konkrétnej majetkovej hodnoty, ale obnovenie právneho stavu pred podpisom kúpnej zmluvy (bod 33). Ďalej konštatoval, že v prípade úspechu žalobkyne v konaní by žalovaná v 1. rade vlastnícke právo síce stratila, získala by však potenciálne právo nadobudnúť nehnuteľnosť v dedičskom konaní a aj právo na vrátenie kúpnej ceny (bod 34). Nazeraajúc na špecifické okolnosti týchto ústavných sťažností, ústavný súd uzavrel, že predmetom tohto sporu z pohľadu žalobkyne nemohlo byť definitívne určenie práva, ale určenie *quasi* prejudiciálne, a preto sa javí ako príliehavejší záver o ústavnoprávnej akceptovateľnosti aplikácie § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky (body 36 a 37).

23. S ohľadom na uvedené plénum ústavného súdu vo výroku uznesenia č. k. PLz. ÚS 2/2025-13 zo 14. mája 2025 konštatovalo, že „*V konaní o určenie absolútnej neplatnosti zmluvy, ktorej žalobca sám nie je účastníkom a ktorou sleduje dosiahnutie pôvodného usporiadania vlastníckych vzťahov, nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva, ktoré je predmetom sporu, v peniazoch, a preto sa výška základnej sadzby tarifnej odmeny advokáta určí podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Tento postup zodpovedá obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.*“.

24. Keďže uznesením pléna ústavného súdu sú viazané jednotlivé senáty pri rozhodovaní v ďalších obdobných veciach [§ 13 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)], ústavný súd naň v podrobnostiach odkazuje. S poukazom na v ňom uvedené závery ústavnej sťažnosti sťažovateľky podanej proti uzneseniu mestského súdu zo 6. februára 2024 vyhovel, konštatujúc porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením mestského súdu zo 6. februára 2024 (bod 1 výroku tohto nálezu).

25. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde rozhodnutie mestského súdu ruší a vec vracia na ďalšie konanie, v ktorom bude mestský súd viazaný právnymi závermi ústavného súdu v prospech aplikácie § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky pri rozhodovaní o výške trov konania (bod 2 výroku tohto nálezu).

26. Nad rámec uvedeného senát ústavného súdu považuje nielen na okraj veci za potrebné zdôrazniť, že sporové súdne konanie je ovládané dispozičným princípom, z ktorého okrem iného vyplýva, že súkromnoprávny spor nemožno začať bez procesnej iniciatívy žalobcu. Žalobca je tak pánom sporu (*dominus litis*) a ako strana, ktorá začne súdny spor, má kontrolu nad konaním a má právo rozhodovať o tom, ako sa prípad bude viesť a za vedenie prípadu nesie aj konečnú zodpovednosť. Žalobca disponuje so samotným konaním (späťvzatie žaloby) a predovšetkým určuje predmet sporu – disponuje s predmetom konania. Pod predmetom konania doktrinálne názory rozumejú konkrétny procesný nárok sporovej strany (najmä žalobcu). Procesný nárok tvoria dve kľúčové zložky: tou prvou je vecné odôvodnenie nároku, ktoré spočíva v substancovaní konkrétnych skutkových okolností, z ktorých sporová strana (spravidla žalobca) dovodzuje porušenie alebo ohrozenie svojho subjektívneho práva (porovnaj článok 8 a komentár k nemu). Druhou zložkou procesného nároku je žalobná žiadosť sústredená v tzv. petite žaloby, ktorý tvorí návrh na konkrétnu procesnú ochranu subjektívneho práva sporovej strany. Ďalšou esenciálnou zložkou žaloby je žalobný dôvod, ktorý v civilnom sporovom konaní predstavuje existenciu konkrétného hmotnoprávného vzťahu medzi sporovými stranami, z ktorého vzišlo ohrozenie alebo porušenie subjektívneho práva tvrdené žalobcom. Proti vôli žalobcu tak nebude možné priznať právo na súdnu ochranu z iného žalobného dôvodu, než ktorý žalobca v žalobe uplatnil (pozri k tomu aj (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. *Civilný sporový poriadok. Komentár*. 2. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2022. s. 50 a s. 522 až 524.)).

27. Ak teda predmet sporu určuje žalobca, a to i z hľadiska výšky tarifnej odmeny advokáta, nie je možné, aby ju mohol zmeniť výsledok sporu a aby sa podľa výsledku sporu mohla líšiť tarifná odmena advokáta žalobcu a žalovaného.

IV.1. K zániku účinkov rozhodnutia o odklade vykonateľnosti:

28. Podľa § 131 ods. 1 zákona o ústavnom súde odklad vykonateľnosti aj dočasné opatrenie zanikajú najneskoršie právoplatnosťou rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej, ak ústavný súd nerozhodne o ich skoršom zrušení.

29. V súlade s citovaným ustanovením zákona o ústavnom súde zanikajú okamihom nadobudnutia právoplatnosti tohto nálezu *ex lege* účinky uznesenia ústavného súdu č. k. I. ÚS 222/2024-23 z 25. apríla 2024, ktorým bola odložená vykonateľnosť napadnutého uznesenia mestského súdu.

V.

Trovy konania

30. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania v celkovej sume 1258,13 eur (bod 3 výroku tohto nálezu).

31. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu a z vyhlášky. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2024

je 343,25 eur a hodnota režijného paušálu je 13,73 eur. Sťažovateľke, ktorej právny zástupca je platiteľom dane z pridanej hodnoty, vznikol nárok na náhradu trov konania za tri úkony právnej služby uskutočnené v roku 2024 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti, replika), čo predstavuje celkom sumu 1285,13 eur.

32. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. mája 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu